

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2009. gada 26. augustā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Juris Jelāgins un tiesneši Kristīne Krūma un Viktors Skudra, sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Dailas Zubkinas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (Pieteikums Nr. 365/2009),

k o n s t a t ē j a :

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu ierosināt lietu un atzīt likuma “Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmo daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 105., 106. un 109. pantam, Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 6. pantam, 7. panta „a” punktam un 9. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pantam un tās 1. protokola 1. pantam.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. un 6. punktu lieta par likuma atbilstību Satversmei, kā arī Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem ir piekritīga Satversmes tiesai.

2. Apstrīdētā norma noteic: “Laika periodā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim valsts vecuma pensiju un saskaņā ar nolikumu “Par izdienas pensijām” un nolikumu “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)” piešķirto izdienas pensiju saņēmējam, kurš ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu”, izmaksā 30 procentu apmērā no atbilstoši normatīvajiem aktiem piešķirtās pensijas apmēra ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā pensijas saņēmējs ir kļuvis par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto) atbilstoši likumam “Par valsts sociālo apdrošināšanu””.

Pieteikuma iesniedzēja saņem valsts vecuma pensiju un ir sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmēja). Pamatojoties uz apstrīdēto normu, viņai valsts vecuma pensija tiek izmaksāta tikai 30 procentu apmērā.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts paredz personai tiesības pamattiesību aizskāruma gadījumā iesniegt pieteikumu gan par Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktā, gan 6. punktā noteikto lietu ierosināšanu.

Tādējādi Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu par Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktā paredzētās lietas ierosināšanu var iesniegt tai noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā, tas ir, kā konstitucionālo sūdzību.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka “konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai“, bet 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā pamatot, ka “ir aizskartas Satversmē noteiktās pieteikuma iesniedzēja pamattiesības”.

4.1. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka apstrīdētā norma aizskar Pieteikuma iesniedzēju tiktāl, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju izmaksu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja nav tiesīga

apstrīdēt šo normu daļā par tām pensijām, kuras tiek izmaksātas saskaņā ar nolikumu “Par izdienas pensijām” un nolikumu “Par iekšlietu iestāžu ierindas un komandējošā sastāva darbinieku pensijām (darba devēju pensijām)”.

4.2. Ciktāl prasījums attiecas uz valsts vecuma pensiju izmaksu, pieteikumā ir norādīts uz Pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu, izklāstīti lietas faktiskie apstākļi, kā arī pievienoti dokumenti, kas tos apstiprina. No pieteikuma secināms, ka nepastāv vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskāruma novēršanai.

Pieteikumā ir sniegts juridiskais pamatojums apstrīdētās normas neatbilstībai Satversmes 1., 91., 105. un 109. pantam.

Šajā daļā pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas (ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensijas izmaksu) neatbilstību Satversmes 1., 91., 105. un 109. pantam atbilst likumā noteiktām prasībām.

4.3. No lietas faktiskajiem apstākļiem nevar secināt un Pieteikuma iesniedzēja nav pamatojusi, kā apstrīdētā norma aizskar viņai Satversmes 106. pantā noteiktās tiesības. Pieteikumā šajā daļā sniegts vispārīgs situācijas raksturojums, bet nav norādīts uz konkrētu aizskārumu, kas apstrīdētās normas rezultātā būtu radies pašai Pieteikuma iesniedzējai. Līdz ar to pieteikums daļā par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 106. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

4.4. Pieteikumā norādīts arī uz apstrīdētās normas neatbilstību Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 6. pantam, 7. panta „a” punktam un 9. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pantam un tās Pirmā protokola 1. pantam, taču juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību minēto starptautisko aktu prasībām ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

n o l ē m a:

1. Ierosināt lietu “Par likuma “Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91., 105. un 109. pantam” pēc Dailas Zubkinas konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 365/2009).

2. Atteikties ierosināt lietu par likuma “Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 106. pantam un Starptautiskā pakta par pilsoņu un politiskajām tiesībām 2. panta pirmajai daļai un 26. pantam, Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām 6. pantam, 7. panta „a” punktam un 9. pantam, Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 14. pantam un tās Pirmā protokola 1. pantam.

3. Atzīt, ka aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu nav nepieciešams, jo 2009. gada 16. jūlijā un 28. jūlijā jau ir ierosinātas vairākas lietas par likuma “Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam” 3. panta pirmās daļas, ciktāl tā attiecas uz valsts vecuma pensiju, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91., 105. un 109. pantam un Saeima jau ir iesniegusi attiecīgu atbildes rakstu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

J. Jelāgins